

Narkolepsja

Kajetan Paczeński

Narkolepsja to choroba neurologiczna związana z zaburzeniami snu

W odróżnieniu od schorzeń takich jak bezsenność, czy zaburzenia wydzielania melatoniny konsekwencje narkolepsji są bardziej dotkliwe, a jej przyczyny bardziej złożone.

Charakterystycznymi objawami narkolepsji są nadmierna senność w ciągu dnia (niezależna od długości snu w nocy) oraz nagłe zapadanie w krótkie drzemki.

Przyczyny tej choroby nie są dobrze poznane. Przypuszcza się, że ma ona podłoże autoimmunologiczne. Może rozwinąć się pod wpływem czynników genetycznych, może być dziedziczona i występować rodzinnie.

Leczenie narkolepsji jest objawowe, opiera się na farmakologicznym zwalczaniu symptomów utrudniających pacjentom funkcjonowanie.

Fazy snu

Stan czuwania – stan aktywności organizmu, przeciwieństwo snu.

W stanie czuwania człowiek odbiera bodźce zmysłowe, może poruszać ciałem, logicznie myśleć.

Sen wolnofalowy – głęboki sen. W tej fazie następuje głęboki wypoczynek.

W tej fazie aktywność mózgu jest najmniejsza. Sen wolnofalowy ma kluczowe znaczenie dla regeneracji i wypoczynku organizmu.

Nie występują marzenia senne.

Sen paradoksalny – na tym etapie snu występuje wysoka aktywność mózgu, oddech jest nieregularny, wzrasta częstość skurczów serca.

Sen paradoksalny często prowadzi do wybudzenia, nie ma większego wpływu na wypoczynek.

Pojawiają się marzenia senne.

Zaburzenia faz snu u chorych na narkolepsję

Cykl dobowy u osób zdrowych

- stan czuwania – ok 16h
- sen – ok 8h
- podczas snu w cyklach ok 1,5h występują naprzemiennie:
- sen wolnofalowy – ok 1h
- sen paradoksalny – 5min – 0,5h

Cykl dobowy u osób chorych na narkolepsję

- stan czuwania zakłócony epizodami snu paradoksalnego (bez zapadania w sen głęboki)
- zwiększona częstotliwość i długość występujących faz paradoksalnych podczas snu właściwego
- zwiększona aktywność mózgu podczas faz paradoksalnych

Tetrada objawów – podstawa diagnozy narkolepsji

Nadmierna senność w ciągu dnia i napady snu

Katapleksja

Porażenie przysenne

Omamy podczas zasypiania lub wyjścia z fazy snu

Nadmierna senność, napady snu

U chorych występują napady nagłej, bardzo silnej potrzeby snu w ciągu dnia.

Osoba z narkolepsją bezskutecznie broni się przed zaśnięciem, ale w końcu zapada w sen. Dzieje się to często w nieodpowiednich miejscach (np. w pracy, w dyskotecie). Taka osoba od razu zapada fazę snu REM.

Sny są zazwyczaj bardzo żywe i osoby z narkolepsją pamiętają je bardzo szczegółowo nawet jeśli trwają one tylko parę sekund.

Katapleksja

Zaburzenie neurologiczne, będące nagłą, krótkotrwałą i odwracalną utratą napięcia mięśniowego.

U chorych na narkolepsję może występować z różną częstotliwością – kilka razy dziennie lub nie częściej niż raz w roku.

Katapleksję wywoływać mogą sytuacje emocjonalne, najczęściej związane ze śmiechem, poczuciem szczęścia, zadowoleniem.

Porażenie przysenne (paraliż senny), omamy i halucynacje

Osoba doświadczająca paraliżu przysennego ma wrażenie ogarniającej niemocy, nie jest w stanie wykonać żadnych ruchów ani mówić. Zjawisku temu towarzyszą zazwyczaj bardzo nieprzyjemne doznania psychiczne, takie jak wrażenie ogłuszającego dudnienia lub dzwonienia w uszach, bezwładnego spadania, wykręcania ciała, przygniecenia klatki piersiowej lub kończyn. Prawie zawsze towarzyszy mu przyśpieszony rytm serca oraz uczucie strachu. Podczas paraliżu możliwe jest również występowanie różnego rodzaju halucynacji, zarówno wzrokowych, słuchowych, jak i dotykowych.

Przyczyny narkolepsji

Układ odpornościowy w wyniku nieprawidłowej reakcji autoimmunologicznej – prawdopodobnie zainicjowanej przez czynnik infekcyjny taki, jak wirus – może zaatakować neurony, które wytwarzają hipokretynę – peptyd odpowiedzialny za podtrzymanie stanu czuwania. Zniszczenie neuronów wytwarzających hipokretynę prowadzi do pojawiania się u pacjentów snu REM w nieodpowiednich momentach.

Leczenie farmakologiczne i styl życia chorych

Leczenie narkolepsji opiera się głównie na zapobieganiu incydentom nagłych zaśnięć i katapleksji.

Pierwsza droga leczenia to podawanie leków psychostymulujących i psychoaktywnych. Leki te stymulują ośrodkowy układ nerwowy, dzięki czemu pacjent czuje się mniej senny. Zalicza się do nich metylofenidat, metamfetaminę oraz penolinę.

Druga droga to zwalczanie kataleksji, głównie przez leki antydepresyjne takie jak klomipramina i imipramina,

Źródła i zasoby.

<https://pl.wikipedia.org/wiki/Narkolepsja>

[https://www.doz.pl/czytelnia/a12916-Narkolepsja objawy leczenie przyczyny](https://www.doz.pl/czytelnia/a12916-Narkolepsja_objawy_leczenie_przyczyny)

ponadto wykorzystano obraz:

“Wake up” z albumu Urban citycore, Club 34. (tło)

oraz klatki z filmów:

- Kontrolerzy (2003)
- Zagubiona autostrada (1997)
- American Psycho (2000)